

نقد «هالیوود ریپورتر» بر نماینده سینمای ایران در اسکار

تهران (پانا) - مستند «در جستجوی فریده» اثری سرشار از اشک و لبخند است که علی‌رغم داشتن روایتی خطی، حس تعلیق قدرتمندی را در مخاطب ایجاد می‌کند.

به گزارش ایسنا، دبورایانگ؛ در مطلبی درباره فیلم؛ در جستجوی فریده؛ در هالیوود ریپورتر نوشته است: این مستند درباره زنی ۳۸ ساله و هلندی به نام؛ الین فریده کانینگ؛ است که تصمیم می‌گیرد با سفری به زادگاهش ایران، والدین واقعی خود را پس از سال‌ها پیدا کند.

این مستند که با حساسیت و ظرافت ساخته شده، مخاطب را با خود به سرزمینی می‌برد که پیش از این در سایر فیلم‌ها؛ معاصر ایرانی کمتر دیده شده و بیننده را با قلب خانواده‌ها؛ سنتی و ارزش‌ها؛ آنها آشنا می‌کند، مردمانی که با وجود اعتقادات مذهبی سفت و سخت، از وی به عنوان یکی از خودشان که پس از سال‌ها بازگشته، با روی باز و با هیجان؛ فراوان استقبال می‌کنند.

کوروش عطایی و آزاده موسوی به عنوان کارگردانان و تهیه‌کنندگان مشترک مستند؛ در جستجوی فریده؛ پیش از این مستند؛ ایران، یک جدایی؛ را در سال ۲۰۱۳ و درباره واکنش‌ها؛ داخلی به کسب جایزه اسکار بهترین فیلم خارجی توسط اصغر فرهادی ساخته بودند و حالا با دومین فیلم‌شان، نماینده سینمای ایران در شاخه بهترین فیلم بین‌المللی (خارجی) اسکار ۲۰۲۰ هستند.

مستند؛ در جستجوی فریده؛ که با استفاده از جمع‌آوری کمک‌های مالی عمومی ساخته شده است، تاکنون موفق به کسب چند جایزه داخلی در ایران شده و در جوایز فیلم لس‌آنجلس نیز مورد تقدیر ویژه هیات داوران قرار گرفت، گرچه به نظر می‌رسد داستان فیلم بیش از حد ساده و محدود باشد تا این فیلم بتواند فراتر از این به موفقیت دست یابد.

تضاد کامل میان رفتار منطقی خانواده هلندی که فریده را در دو سالگی از یک یتیم‌خانه در تهران به فرزندخواندگی پذیرفتند و احساسات مهار نشده ایرانی‌ها؛ که فریده را پس از سال‌ها ملاقات می‌کند، را شاید بتوان چشمگیرترین جنبه این مستند دانست.

کلیشه‌های ملی در مستند درست همان‌چیزی است که انتظار آن را دارید اما هیچ یک از کشورها برای این کلیشه مورد قضاوت نادرست قرار نمی‌گیرند.

فریده زنی است که در آپارتمانی در شهر آمستردام زندگی می‌کند و دوستان بسیار زیادی دارد و تنها حفره زندگی او این است که نمی‌داند پدر و مادر واقعی او چه کسانی هستند و این که چرا آنها کودک شش ماه خود را در حرم امام رضا (ع) در مشهد رها کرده‌اند. این زخم درونی موجب شده فریده تاکنون نتواند ازدواج کند و فرزندی داشته باشد. فریده از طریق شبکه‌های اجتماعی و آگهی‌ها؛ که در روزنامه‌ها؛ منتشر می‌کند جستجوی خود را آغاز می‌کند و در نهایت با سه خانواده‌ای ملاقات می‌کند که هر سه مدعی هستند وی فرزند آنهاست که سال‌ها گم شده است.

نیاز فوری فریده برای سفر به ایران برای یافتن خانواده‌اش از سوی خانواده هلندی و کم‌حرفش کاملاً حمایت می‌شود و آنها فریده را تا فرودگاه همراهی می‌کنند و برای او آرزوی موفقیت می‌کنند. به نقش دو فیلمساز هرگز در جریان فیلم اشاره‌ای نمی‌شود و آنها در سراسر مستند ناپیدا باقی می‌مانند، گرچه

حضور آنها به همراه محمد حدادی (مدیر فیلمبرداری) مطمئناً باید تاثیری در سوژه‌ها و مستند داشته باشد.

فریده در تهران با دوستی به نام نگار رحیمی ملاقات می‌کند که قرار می‌دهد که در سفر به مشهد به عنوان مترجم او را همراهی کند. همچنان که این دو سفر خود را با قطار به سمت مشهد آغاز می‌کنند، فریده سرشار از آرزوهای خوب است. در ایستگاه مشهد آنها با علی‌اکبر ملاقات می‌کند که به همراه خانواده، بچه‌ها و دامادهایش به استقبال او آمده و معتقد است پدر واقعی فریده است. نکته جالب اینجاست که در این ملاقات همه (حتی مردان) فریده را در آغوش می‌گیرند و او را بوس می‌کنند. فریده در ادامه با خانواده دوم و سوم نیز ملاقات می‌کند. هر سه این خانواده از این که دخترشان را پس از سال‌ها یافته‌اند بسیار خوشحالند و هر خانواده نیز روایتی متفاوت از نحوه گم‌شدن فریده دارد. عدم خودآگاهی این خانواده در ابراز احساساتشان موجب احساساتی شدن و گریه فریده نیز می‌شود. فریده به وضوح ماهیت طبیعی خود را بازیافته و این حداقل نتیجه مثبت سفر او بوده است.

کوروش عطایی و آزاده موسوی در این فیلم در پی ایجاد تاثیری پیچیده نیستند و اغلب تدوین و فیلمبرداری فیلم به صورت خطی انجام شده است اما در میانه‌های فیلم و زمانی که خانواده برای تست دی‌ان‌ای (DNA) نزد دکتر می‌روند و خون می‌دهند، حس تعلیق قدرتمندی در فیلم ایجاد می‌شود. چه کسی برنده می‌شود؟

مستند در جستجوی فریده؛ در حالی نماینده سینمای ایران در شاخه بهترین فیلم بین‌المللی (خارجی) نود و دومین دوره جوایز سینمایی اسکار است که بنابر اعلام آکادمی این فیلم یکی از ۱۵۹ اثر مستند واجد شرایط رقابت در شاخه بهترین مستند اسکار ۲۰۲۰ نیز هست.